

tajnik, Iv. Bartelj, pevodja in Zofija Podkrajšek, blagajničarica.

Zborovanje je tudi na moško in krepko obrambno na napade znanega goriškega lista izreklo upravnemu odboru — oziroma g. dr. Tom. Romihu, predsedniku „Zavezi učiteljskih društev“ svojo prisrčno zahvalo.

Končno g. predsednik se prečita pismena pozdrava vodstva „Zaveze učit. društev“ in g. c. kr. okrajnega

šolskega nadzornika Jožefa Bezlaja iz Krškega, kar se je s posebnim navdušenjem vzelo na znanje.

Prilohuje zborovanje bode na pomlad, najbrže v Zatičini ali pa v Višnji Gori, da imajo po tem takem tudi gospodje tovariši z one strani Bogensperka priliko udeležiti se zborovanja. Novemu učiteljskemu društvu želimo obilo uspehov in božjega blagoslova na vseh poljih njegovega delovanja v prid šolstva, naroda in učiteljstva!

Vestnik.

Imenovanje. G. začasni okrajni glavar Gustav del Cott je imenovan pravnim glavarjem v Logateci, g. minist. taj. Oskar vit. Kaltenegger pa okrajnim glavarjem v Radovljici, ker pride g. glavar L. markiz Gozani k deželni vladi v Ljubljano.

Osobne vesti. G. Andrej Žumer, učitelj na II. mestni deški ljudski šoli v Ljubljani, bil je imenovan nadučiteljem in voditeljem I. mestne deške šole, g. A. Javoršek, naduč. v Mengši pa nadučiteljem v Šiški, G. Francišek Gärtner, stalni učitelj na Dobravi pri Kropi, pride na j-dnoražrednico v Velesovem. — G. Henrik Likar je postal nadučitelj na dvorazrednici v Grahovem, gspdc. Marija Pajsar pa je dobila četrto učno mesto na štirirazrednici v Trnovem.

„Matica Slovenska“. Društvene knjige za l. 1889. so, posebno „Dušeslove I. del“, do malega vse pošle. Ker je po tej knjigi posebno sedaj, ko je izšel kot letošnja društvena knjiga „II. del Dušeslovja“, veliko povpraševanja, nam ustrezajo oni bivši člani, ki letošnje udrine še niso poravnali in ne mislijo več pri „Matici“ ostati, ako nam vrnejo „I. del Dušeslovja“, ki zanje nima tolike vrednosti. V zameno zanj dobé kako drugo založno knjigo iste cene, ki je še nimajo. Vsem onim društvnikom, ki so lani pristopili na novo, ki imajo tedaj le II. del Erjavčevih spisov, bodi povedano, da je I. del tudi še dobiti proti založni ceni 70 kr. — Isto tako bo marsikomu izmed društvnikov ustrezno, ako mu naznanimo, da se „Vodnikove pesmi“ še vedno dobé v zalogi „Maticе Slovenske“. Cena posameznih: iztisom znaša 50 kr. *Odbor.*

Deželni zbor kranjski je v svoji zadnji seji, reševaje vložene prošnje, dovolil nastopne podpore: Azilnemu društvu na dunajski univerzi 50 gld., bolnišni blagajnici obrtnikov v Ljubljani 100 gld., družbi sv. Cirila in Metoda 1000 gld., dramatičnemu društvu v Idriji 100 gld., kiparju Alojziju Ganglu 250 gld., podporni blagajnici na c. kr. nižji gimnaziji v Ljubljani 250 gld., isti blagajnici v Kočevju 100 gld., isti blagajnici v Rudolfovem 250 gld., slikarju Jožefu Grmu 200 gld., in Antonu Gvajcu 150 gld., konservatoristu Mateju Hubadu 200 gld., dijaški kuliniji v Ljubljani 200 gld., slikarju Matiju Krausu 100 gld., ljudski kuhinji v Ljubljani 100 gld., „Narodni šoli“ 200 gld., s. Mariji Oblak v Št. Mihelu za pouk gluhoonemih deklic 200 gld., patrijotičnemu deželnemu pomožnemu društvu za Kranjsko 100 gld., podpornemu društvu slovenskih visokošolcev na Dunaji 200 gld., podporni blagajni slovenskih visokošolcev v Gradi 200 gld., podpornemu društvu pomožnih uradnikov na Kranjskem 100 gld., podpornemu društvu filozofične fakultete na Dunaji 20 gld., podpornemu društvu na visoki šoli za

poljedelstvo na Dunaji 30 gld., podpornemu društvu na rudarski akademiji v Ljubnem 20 gld., slikarju Alojziju Šubicu 200 gld., s. Mariji Thiel v Št. Mihelu za pouk v ročnih delih na tamošnji šoli 100 gld. in društvu za oskrbovanje bolnih dijakov na Dunaji 50 gld.

Božičnica za uboge šolske otroke. Dolgo vrsto let je že v navadi, da se o božičnem času po sv. Nikolaji v čitalnični dvorani ljubljanski deli obleka med uboge šolske otroke, katero oskrbujejo dobrodelne dame, načelnica gospa Marija Murnikova, potem gosposdičine Orel, Klein in Premkove. Dne 14. grudnia 1890. se je ta slavnost zopet vršila v navzočnosti mnogih dobrotnikov in dobrotnic, katero sta tudi počastila deželni predsednik preblagorodni gospod baron Andrej Winkler in njegova gospa soproga. Po primernem n govoru gospoda ravnatelja Andreja Praprotnika se je razdelila med 82 otrok popolna zimska obleka, 18 otrok pa je dobilo obuvale. Razven tega pa so vsi tudi dobili štruce in strdenje. Kako veselje je bilo brati na sto veselih obrazih. Ko blagodušne dobrotnike v imeni obdarovanih še zahvali deček in deklica, bila je lepa in ubogim otročičem nepozabna slavnost pri kraji. — Tudi mi, ki se s to ubogo deco v šoli največ ukvarjamo, dobro znamo, kaka beda je v domačih krogih te mladine in kolika dobrota se stori s takim obdarovanjem, moramo veseli biti te požrtvovalnosti blagotvornih dam ter izrazno željo, da bi obdarovanci svojo hvaležnost izkazovali z lepim vedenjem, ubogljivostjo in marljivostjo.

Negovanje zdravja v srednjih solah. C. kr. naučno ministerstvo je odredilo, da naj ravnateljji srednjih šol v krajih, kjer so javna kopališča in plavališča, izposlušajo pri lastnikih za šolsko mladino olajšila za vporabo in obiskovanje teh podjetij. Isto je ukreniti gledé drsanja na drsališčih in se priporoča, da se za to mladino določijo posebne dnevne ure. Kjer ni plavališč in drsališč, naj se po možnosti deluje na to, da se ta v prid mladine osnujejo. Povsod, kjer je mogoče, naj se vrh tega tudi prirejajo igrališča za šolsko mladino, katera imajo namen, da se more mladina v prostem času skupno v zdravem zraku zabavati. — Kdor zna, koliko mora dandanes šolska mladina v šoli in doma pri delu sedeti, pripoznal bode, da je ta ukrep jako umesten. Tudi za ljudsko-šolsko mladino v Ljubljani se je gledé igrališč že obravnavalo in je tudi naš list o tem pisal. Vsed te odredbe so gg. ravnateljji ljubljanskih srednjih šol že ukrenili, da ita srednje-šolska mladina v tekoči zimi za malo plačo ob gotovih urah svoje drsališče na razpolaganje.

Dijaske ustanove. Do dne 15. prosinca t. l. razpisuje visoka c. kr. deželna vlada kranjska nastopne ustanove:*) 1. Drugo in tretje mesto Tomaža Er-lacha ustanove po 157 gld. za sorodnike. — 2. Kaspar Glavitzja ustanova 40 gld. za sorodnike. — 3. Tretje mesto Jožef Globočnika ustanove 43 gld. 10 kr., od 2. razreda ljudske šole do izvršenega 8. gimnazijalne razreda a) za sorodnike, b) ako teh ni, za uboge dijake iz cerkljanske župnije, c) ako teh ni, za druge dijake na ljubljanskih gimnazijah. — 4. Tretje, četrto, deveto, deseto in jednajsto mesto Martin Ho-tschevarjevih ustanov za učence ljudskih in meščanskih šol z nemškim učnim jezikom po 91 gld. za meščanske učence v Krškem. — 5. Peto mesto Jožefe Jelenove ustanove 51 gld. 68 kr. za sorod-nike, oziroma za dijake iz Kranja. — 6. Marije Jam-nikove ustanova 71 gld. 80 kr. za sorodnike, oziroma dijake iz župnije Preska, potem Sora, Smed-nik in Smartno pod Smarno goro. — 7. Prvo mesto Mateja Justina ustanove za gimnazijo in bogoslovje 47 gld. 15 kr. za sorodnike, oziroma dijake iz Radov-ljice ali iz ljubljanske škofije sploh. — 8. Četrto mesto Janeza Kalistra ustanove 250 gld. za dijake iz postojnskega okraja, oziroma iz Kranjskega sploh. — 9. Drugo mesto Barbare Katzianer ustanove 69 gld. 14 kr. za glasbeno izobražene dijake, ki mo-rejo v cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani sodelovati. — 10. Prvo in drugo mesto Matija Kodele ustanove po 54 gld. 60 kr. za sorodnike. — 11. Simona Kos-mača ustanova 80 gld. za sorodnike. — 12. Tretje mesto Andreja Króna ustanove 88 gld. za višje štiri gimnazijalne razrede in za bogoslovje za sorodnike, oziroma dijake iz Ljubljane, Kranja ali Gornjega Grada. 13. Tretje mesto Martina pl. Lamb- in Schwar-zenberga ustanove 100 gld. za sorodnike, oziroma uboge dijake iz župnij Vipava, Črni Vrh in Idrija. — 14. Drugo in tretje mesto Martina pl. Lamb- in Schwarzenberga ustanove po 41 gld. za deklice iz sorodstva, oziroma iz župnij Vipava, Črni Vrh in Idrija. — 15. Drugo mesto Katarine baronice pl. Lichtenthurnove ustanove 107 gld. 20 kr. od tretjega razreda ljudske šole do dovršenih študij in še jedno leto potem za sorodnike, oziroma za dijake iz župnije sv. Petra v Ljubljani. — 16. Tomaža Po-klukarja ustanova 30 gld. za sorodnike, oziroma za dijake iz župnije Gorje. — 17. Prvo mesto Kristofa Plankeleja ustanove 31 gld. 30 kr. za meščanske sinove iz Kamnika, oziroma iz Ljubljane. — 18. Drugo mesto Janeza Prescherna ustanove za gimnazijo in bogoslovje 139 gld. za dijake na Kranjskem rojene, ki si bodo izvolili duhovski stan. — 19. Jožefa Pret-narja ustanova 36 gld. 29 kr. za sorodnike. — 20. Antona Raaba ustanova 205 gld. za sorodnike. — 21. Drugo mesto Mateja Ravniharja ustanove 101 gld. 38 kr. za sorodnike, oziroma za dijake iz trga Vače, iz župnije Vače, s Kranjskega sploh. — 22. Drugo mesto Jožefa Rosmanna ustanove 66 gld. 15 kr., za sorodnike, oziroma za dijake iz župnije Trebnje, iz vasi Tihoboj, iz župnije sv. Križ pri Turnu, iz vasi Zabrdje in s Kranjskega sploh. — 23. Maksa Henrika pl. Scarlichija ustanova 52 gld. za dijake, ozi-roma deklice plemenitega stanu iz sorodstva. — 24. Prvo, četrto in peto mesto Jakoba pl. Schellen-burga ustanove po 49 gld. 94 kr. za sorodnike. — 25. Prvo in drugo mesto Mateja Schigurja usta-nove 45 gld. za sorodnike, oziroma za dijake iz občine St. Vid pri Vipavi, ali iz okraja Vipava. — 26. Drugo mesto Jožefa Schlakerja ustanove 97 gld. 75 kr. za sorodnike, oziroma dijake iz Kamnika, ali dijake

sploh. — 27. Jurija Schmeida ustanova 20 gld. za sorodnike, oziroma druge dijake. — 28. Andreja Schurbija ustanova 30 gld. za sorodnike. — 29. Prvo in drugo mesto Kristofa Skofitza ustanove 56 gld. 36 kr. za uboge dijake sploh. — 30. Tretje mesto Matije Sluge ustanove 62 gld. 14 kr. za so-rodnike, oziroma dijake iz vasi Suha ali s Kranjskega sploh. — 31. Neže Žitnikove ustanova 16 gld. 87½ kr. za dobrega učenca oziroma učenko na ljudski šoli v Visnji Gori. — 32. Peto mesto Jožefa Schif-fer pl. Schiffersteina ustanove 140 gld. za sorodnike, oziroma dijake iz Kranja. — 33. Prvo, tri-najsto, sedemnajsto, devetnajsto in štiri in dvajseto mesto J. Stämpfla ustanove 50 gld., potem sedmo mesto iste ustanove 100 gld., prvo mesto iste ustanove 150 gld. in peto mesto iste ustanove 200 gld. za di-jake iz Kočevja. — 34. Martin Strupija ustanova za prve štiri gimnazijalne razrede 40 gld. za sorodnike, oziroma dijake sploh. — 35. Dr. Jurija Supana ustanova 50 gld. za sorodnike, oziroma dijake iz župnij Breznica, Begunje, Radovljica, Lesece in Leše. — 36. Drugo mesto Marije Svetine ustanove 50 gld. za sorodnike, oziroma dijake iz mestne župnije Skofja Loka in župnije Marije Oznanjenja v Ljubljani. — 37. Tretje in šesto mesto Antona Talnitscher pl. Thalberga ustanove 105 gld. za sorodnike, oziroma druge dijake v „Collegium Aloisianum“. — 38. Janeza Thaler pl. Neuthala ustanova 30 gld. za sorodnike, oziroma druge dijake. — 39. Marije Tomčeve ustanova 65 gld. za sorodnike, oziroma druge gimnazijce v Ljubljani. — 40. Prvo mesto Antona Umeka ustanove 125 gld. za sorodnike, ozi-roma dijake iz Ceroveca in iz župnije Stopiče sploh. — 41. Drugo mesto ustanove neznanega ustanovnika 40 gld. 62 kr. za dijake v Ljubljani. — 42. Drugo in tretje mesto Antona Alojzija Wolfa ustanove 77 gld. za dijake iz Idrije.

Prošnjam je priložiti: krstni list, ubožni list, spričevalo o stavljениh osebnostih, šolski spričevali od zadnjih dveh semestrov in kjer je treba dokazati so-rodstvo, rodovnik. Popolni razpis je razglašen v „Lai-bacher Zeitung“ od dne 17. grudnia 1890.

Podporno društvo na c. kr. učiteljski v Ljubljani je imelo meseca grudnia 1890. l. svoj občni zbor. Dohodkov je bilo v tem letu 50639 gld., stroškov pa 26658 gld. Društvenega premoženja je 323981 gld. V odbor so se izvolili: ravnatelj B. Hrovath, načelnik; prof. V. Linhart, blagajnik; vadniški učitelj Fr. Gerkman, perovodja in odbornika prof. Fr. Orožen in trgovec J. Perdan.

Francosko šolstvo po uradnih poročilih. V „jednoti občnanu Pražskych“ je pred kratkim predaval profesor dr. J. Palacky o francoskem šolstvu, iz katerega predavanja posnamemo nastopne zanimive podatke: Na francoskem obiskuje šolo pet milijonov otrok, več kakor na Angleškem ali na Ruskem. Za šolstvo izdaja država vsako leto 70 milijonov frankov, več kakor katera si budi druga država. Šol je 80.000, učiteljev pa 150.000. Šolska dolžnost traje 6 let (na Angleškem 7, v Avstriji in Nemčiji 8, na Kitajskem 9 let). Ljudski učitelj ima letnih 2000 fr. temeljne plače, potem pa še primerno vsoto z ozirom na število šolskih otrok. Učitelji se klasificirajo po preizkušnji in dobiva naj boljša osmina 100 frankov, druga osmina pa 50 frankov doklade. Preizkušnje otrok so javne in se vrše v navzočnosti roditeljev. Tudi se delo darila. Učitelji, katerih razredi imajo veliko število odličnjakov, dobivajo srebrne medalje. Skoraj vse breme za šolstvo nosi država, občinam se sme največ 4% na doklada maložiti. Glede šolske oprave je omeniti, da so tam klopi odpravili in vpe-

*) Ta razpis pričelimo, da opozorimo gg. tovariše, ki imajo svoje otroke ali otroke iz svojega okolisa v šolah. Uredn.